

Daniel Kuatiañe'ẽ - Papapy Mbohapypa Pokõi

Mbojevyjey haũa umi Añetegua Ypykue: Ojehechauka haũa William Miller's Dream ha pe Jejupi Pyahu Profético umi Ára Pahápe

Jeff Pippenger
2024-01-01

William Miller kérape oñemoĩva'ekue aranduka Early Writings-pe, ha upévare oĩ va'erã peteĩchagua análisis profético ha aplicación poguýpe, umi tekotevẽva oñemboguata haũa peteĩ temimbo'e ohekáva omboja'o porã haũa pe Añetegua Ñe'ẽ. Pe kérape oñepresenta heta jey arýre Future for America rupive, ha ko'ápe roikehína hese pe estudio "kuaa okakuaáva" rehegua ryepýpe, oñeipe'a haũaicha "paha ára"pe ary 1798-pe. Pe kérape oñe'ẽ pe marandu rembiasakue rehe, upéva ombohérava'ekue pe kuaa okakuaáva. Ha'e ohechauka peteĩ joaju umi ñemongu'e apytépe pe peteĩha ha mbohapypa ánhel marandu rehegua.

Pe tembiapokue William Miller rehegua ohechauka imba'apo, ha imba'apo ojehechauka va'ekue Moisés rembiapóicha Israel yma guare ñepyrũme. Pe oñekumpli va'erãva Miller rembiapokuepe ára pahápe, ojehechauka va'ekue Cristo rembiapóicha, Israel yma guare ára pahápe. Pe tembiapo Cristo ojavova'ekue Israel yma guare pahaite gotyo, ohechauka pe tembiapo Cristo ojavóva Israel espiritual ára pahápe. Miller rembiapokuepe, pe tembiapo ojejavóva ára pahápe ojehechauka ojavórõguaicha pe "Kuimba'e Yvyky'a Mopotĩha". Tuicha mba'e jaikuaa haũa Miller rembiapokue ha'eha peteĩ marandu oikuaaukáva Pyharepyte Sapukái ñekumpli ára pahápe. Avei tuicha mba'e jaikuaa haũa Cristo rembiapo Israel yma guarépe ijára pahápe ojehechauka hague pe "Kuimba'e Yvyky'a Mopotĩha" rembiapóicha Miller rembiapokuepe.

Peteĩ mba'e Cristo rembiapópe iñimportanteva ojehechakuaa haũa ha'e pe ndaha'etí año omboguejy haũa umi añetegua oñeñotýmiva guive Moisés ára guive, ha Cristo upe jave avei ombotuicha umi añetegua ypykue. Péicha ojavóvo, Ha'e omoĩ peteĩ techapyrã, Tupã tavayguakuéra omohu'ãvo Miller kerayvoty umi ára pahápe, umi añetegua oñemopyenda va'ekue Miller rembiapo rupive, oñembotuichataha ijypykuéva ñeikũmby ári haũa.

"Pe Salvador ára, umi judío ojaho'i haũa pe añetegua ita jeguaka hepyetereíva yvytimbo ha mba'e vaiete rehegua tradición ha mombe'upy reheve, upéicha rupi ndaikatúi ojehechakuaa mba'épa añetegua ha mba'épa japu. Pe Salvador ou haũa omopotĩ pe yvytimbo superstición ha jejavy yma guive oñeñongatúva, ha omoĩ haũa Ñandejára Ñe'ẽ ita jeguaka kuérape añetegua rembiapokue ryepýpe. Mba'épa ojavóta pe Salvador oñembojáramo ñandéve ko'ága, ojapo haguéicha umi judío ndive? Ha'e orekóta va'erã ojapo peteĩ tembiapo ojoguáva, ombogue haũa yvytimbo tradición ha ceremonia rehegua. Umi judío tuicha oñembyasy ha ojepy'apy ramo guare ha'e ojapo jave ko tembiapo. Ha'ekuéra ndohesakãvéima kuri Ñandejára añetegua ypykue, péro Cristo ombojehechauka jey upéva. Ñande rembiapo hína jaheja haũa libre umi añetegua hepyetereíva Ñandejáragui superstición ha jejavygui. Mba'eichaitépa tuicha pe tembiapo oñeme'ẽva ñandéve pe evangeliope!" Review and Herald, June 4, 1889.

Ko árape pe kuimba'e oipe'áva vyvuku'i ñembojahuhápe (Cristo) ojapo "tembiapo ojoguáva omopotívo yty yma guarã ha ceremonia rehegua" ojapo haguéicha León Judá ñemoñaregua (Cristo) judío-kuéra ára-pe. Miller képe, ita jeguakaete añetegua rehegua, oñemoĩ porãmbaitéva Ñandejára Ñe'ẽ ryrú'ipe, oñeñuã yty reheve ha ita jeguakaete japu reheve. Umi ita jeguakaete oñeguenohẽ va'erã kuri yty apytégui ha oñemoĩjey Ñandejára Ñe'ẽ ryrú guasúpe pyhare mbyte sapukái pahávo ára-kuérape; Miller oma'ẽrõ guare umi ita jeguakaete oñemyatyrõ jeýva rehe pe ryrú guasúpe, ha'e "osapukái vy'apavẽgui, ha upe sapukái omombáy" chupe. Miller ké oiko va'ekue ary 1847-pe, mbohapy ary rire pe primer ánhel pyhare mbyte sapukái rire; upévore, imombáy pe képe ha'e pe pyhare mbyte sapukái umi ára pahápe guare. Upe pyhare mbyte sapukái omombe'u mokõi testigo, umi mymba ojupíva pe vyvkua pypukúgui ojuka va'ekue, ha opyta omanóva tape rehe mbohapy ára imedio aja, oñembojoaju peve ha upéi oñemoingove jeýkuri kangue piru omanóva ñuíme, ha upéi oñehupi peteĩ techaukáraro. Miller ké oñekumpli upe tape rehe, ha pe ñuíme avei ha'e ohenóiva "hokotýpe".

Millerita-kuéra rembiasakuépe, Ñandejára oipuru Miller-pe omopyenda haña Adventismo añetegua pykue, ha katu idesuẽño ohechauka va'ekue, araka'eve rire, umi añetegua oñeñotýtaha. Ko mba'e ojejojéi jey haña pe yty jepokuaa ha teko yma guare rehegua, ha'e hína Cristo ojapo va'ekue Israel ymaguare paha gotyo; ha upéicha ojaísovo, ha'e ohechauka pe oñekumpli haña pahaite William Miller sueño.

Umi hudío-kuéra operde hikuái "Tupã pe añetegua pykue rehegua jehechakuaa, ha Cristo katu omoĩ jeýkuri ojehecha haña", ha ohechakuaa Hembiaipo "ñande rembiapórõ". Ñande rembiapo ha'e "ñamosãsõ haña Tupã añetegua hepykuevéva superstición ha jejavýgui". William Miller kerayvoty ohechauka pe jejuhu, pe ñemohenda ha ñemboyke, ha pe jeguerujey añetegua pykuépe. Ikatu hañaicha ojapo pe tembiapo jeguerujey rehegua, Cristo omoĩkuri pe añetegua "pe añetegua marco ryepýpe". Pe "añetegua marco" William Miller-pe ñuarã ha'ékuri iñentendimiento mokõi mbaretépe oporomoíva ñehundi: paganismo ha papalismo. Ára pahápe pe "añetegua marco" ha'e umi mbohapy mbarete oporomoíva ñehundi: pe dragón, pe mymba, ha pe maranduhára japu.

"Oúramo Cristo ko yvy ape ohechauka haña pe religiõ añetéva, ha omomba'eguas haña umi principio oisãmbyhýva'erã yvyporakuéra py'a ha hembiaipo, japu ojepysopaite va'ekue pypukueterei umi ohupytýva'ekue hetaiterei tesape apytépe, upéicha rupi ndaikuaavéima hikuái pe tesape, ha ndorekói mo'ãiha omboykévo haña tradición oñemoambué haña añeteguáre. Ha'ekuéra omboyke pe Mbo'ehára yvagapegua, omosãingove haña heko ha iñinventokuéra tee, oikutu kurusúre pe Ñandejára gloria rehegua. Pe espíritu añetehápe upéva voi ojechauka ko'ãga ko yvy ape ári. Yvyporakuéra ndoipotái ohesa'ýijo pe añetegua, ani haña oñembyai itradiciónkuéra, ha ani haña oíke peteĩ orden pyahu mba'ekuéra rehegua. Yvypóra rekope oĩ tapiáite pe ikatúva haña ojejavy, ha yvyporakuéra iñakãguapy hañaicha ojeguero horyeterei haña umi idea ha arandu yvypóra rehegua, upe jave pe Tupãgua ha opa'ýva ndojechakuaái ni ndamombe'u porái." Counsels on Sabbath School Work, 47.

Cristo ouramo ko árape ko yvy ape ári, ojuhúta "upe espírituete voi" yvypóra remiandu ha arandu ñemomba'eguas rehegua, omoĩ va'ekue tradición pe añetegua rendaguépe. Miller képe, ára pahápe, Cristo ou vykyha kuimba'e ramo omohu'ã haña upe tembiapo peteĩchaitéva.

Oñemohu'ã vove Hembiaipo yvykyha kuimba'e ramo, umi ita jeguaka ypykue overapáta kuarahy-gui pa jevy hesakãve haña, mokõi testigoicha, Miller ohechauka háicha, opáyvo pe sapukái rupi pe sapukái hatã guasu rehegua.

Pe añetegua ome'ëva'ekue Miller-pe ha'e hína mokõi mbaretépe oporomombáva apytépegua marandu profétikapegua yvyra'ỹ, ha pe añetegua rapykue ome'ëva'ekue Future for America-pe ha'e mbohapy mbaretépe oporomombáva apytépegua marandu profétikapegua yvyra'ỹ. Pe “llave” oñembojoajúva pe arca rehe ha'e pe tembiaporã rape particular oñeipe'áva ha ome'ëva'ekue Miller-pe, ha upéi Future for America-pe avei.

“Peikuaa rape, Cristo árape, oñemboyke umi tapicha orekova'erãekue rupive, ikatu hañaícha oipe'a pe tesoro róga arandu rehegua Tujakue Marangatu Ñe'ëme. Umi rabi ha mbo'ehára kuéra, añetehápe, omboty kuri yvágape ñuarã pe tenda mboriahúpe ha umi jehasa asývape, ha oheja chupekuéra oñehundi haña. Hembiaipo ñe'ëme Cristo ndoguerúi hetaiterei mba'e peteĩ jey hañaícha henondépekuéra, ani haña ombojoavy ijapytu'ũ. Ojapo káda punto hesakã ha ojechauka porã hañaícha. Ndohecharamói haña oñeñe'ẽ jey umi añetegua ymaite guive ojekuaáva profesia kuérape, oservíramo chupe iporã hañaícha omoingue haña apytu'ũme umi idea kuéra.”

“Cristo ha'e va'ekue pe omoñepyrũva opaite umi yma guare ita jeguaka porã añeteguáva. Pe enemigo rembiapópe, ko'ã añetegua oñemongu'e va'ekue hendágui. Oñemboyke va'ekue iñehendaitégui añeteguaité, ha oñemoĩ jejavy ryepýpe. Cristo rembiapo va'ekue omoĩjey ha omopyenda haña umi ita jeguaka porãite añeteguáva añetegua ryepýpe. Umi añetegua ñepyrũmby ome'ẽ va'ekue Ha'e voi omohendávo ko mundo-pe jehovasa haña, Satanás rembiapóre ojeñotỹ va'ekue ha ojekuaa hañaícha okañyete hañaícha. Cristo oguenohẽjey chupekuéra jejavy ytygui, ome'ẽ chupekuéra pyahu, tekovéva mbarete, ha omanda tohesape haña ita jeguaka porãramo, ha topyta hatã haña opa ára ñuarã.”

“Cristo voi ikatuva'erã oiporu oimeraëva ko'ã añetegua yma guaréva apytégui mba'eve michĩvéva jepe oiporukue'ỹre ambuégui, ha'e voi niko omoheñóikuri opaite umi mba'e. Ha'e omoĩkuri umíva peteĩteĩ generación apytu'ũ ha pensamiento-kuérape, ha ou ramo guare ko ñande yvy ape ári, omohenda jey ha omoingove jey umi añetegua omanóva va'ekue, ojapo haña umíva ipokatuvéva umi generación oútava rehehápe. Jesucristo voi hína pe oguerékóva pokatu oipe'a haña umi añetegua yty apytégui, ha ome'ẽ jey haña umíva mundo-pe tuichave haña iñapyfreshkoha ha ipokatu ypykuegui.” Manuscript Releases, volúmen 13, 240, 241.

Iporã ojehechakuaa haña pe pasáhe pahápe pe llave Cristo oiporúva'ekue Israel yma guarépe opa hañaícha hague pe Antiguo Testamento haña. Pe llave Miller rembiapokue rape rehegua oipe'a pe karamẽgua oguerékóva Antiguo ha Nuevo Testamento, ha katu ára pahápe, iñekẽmegua rembiapokue pahápe, pe karamẽgua tuichave. Pe llave rape rehegua ára pahápe oipe'a ndaha'úi ańonte pe Antiguo ha Nuevo Testamento, ha katu avei Espíritu de Profecía. Pe Revelación de Jesucristo ojeipe'a jey'ỹ haña, sapy'ami pe gracia rembiapo oñembotýta mboyve, ojejapo pe León de la tribu de Judá rupive, ha'éva Miller képe oñerrepresentáva kuimba'e yvykỹi mopotĩhára ramo. Hermana White he'i pe kuimba'e yvykỹi mopotĩhára rembiapo oikoha pe gracia rembiapo oñembotýta mboyve.

“Ñandejára ome’ẽ chéve peteĩ jehecha, enero 26-pe, ha amombe’úta. Ahecha Ñandejára retãygua apytépe oĩha algunos itavýva ha oke rangue guáicha; ha kuéra ku oĩha mbyte rupi opáyva, ha ndoikuaáiha pe ára ko’ãga jaikovéva; ha pe ‘kuimba’e’ oguerékova pe ‘yvykyha’ oikeha hína, ha oĩha algunos oĩva pe oñemopotĩ haũaicha. Ajerure asy Jesús-pe tosalva haũa chupekuéra, toheja haũa chupekuéra sapy’amive, ha tohechauka haũa chupekuéra pe iñapysẽrõ etereiha, ikatu haũaicha oñembosako’i oiko mboyve opa haũaicha araka’eve haũaicha. Pe ánhel he’i: ‘Ñehundi ou hína yvytu guasu mbareteicha.’ Ajerure asy pe ánhel-pe poriahuvareko ha tosalva haũa umi ohayhúva ko yvy arigua, ha ojejokóva ijoguapyre rehe, ha ndopotái va’ekue oñemboi haũa chuguikuéra, ha oikuave’ẽ haũa umi mba’e orekóva ombopya’e haũa umi maranduhára tape haũa omongaru haũa umi ovecha iñembyahýiva, omanóva hína tembi’u haũa yvypóra pypeguáre.”

“Ajesarekóvo aikove vai umi ánga mboriahúva omanóva pe añeteguáva ko’ãgagua rehe oikotevẽgui, ha oĩ avei umi he’íva ogueroviaha pe añetegua, ha oheja chupekuéra omanóvo, ndoikuave’ẽgui umi mba’e tekotevẽva omotenonde haũa Tupã rembiapo, pe jehecha hasyeterẽi chéve ġuarã, ha ajerure pe ánhelpe toipe’a chehegui. Ahecha, Tupã rembiapo ojerurẽrõ guare peteĩ parte imba’ekuẽgui, pe mitãrusu ou va’ekue Jesús rendápeicha, [Mateo 19:16–22.] ohohague hikuái oñembyasývo; ha pya’eterei pe ñembyai osyryry hetáva ohasataha hi’ári ha oipe’apa haũa opa imba’erepy, ha upérõ itaraitéma haũa osakrifika haũa umi mba’e yvy arigua, ha ombyaty haũa tesoro yvágape.” Review and Herald, 1 de abril de 1850.

Pe “castigo osyryryáva” ha’e peteĩ símbolo pe léi domingo oútava pya’épe rehegua, ha pe tembiapo kuimba’e ky’a mopotĩhára ojapóva Miller kerayvotýpe, oiko pe gracia ára ñembotý mboyve. Ha’e omopotĩ rire pe koty, upémarõ omombo jey pe ita jeguaka pe ryrũ guasuvévape, ha upéi hikuái omimbi kuarahýgui jepe pa aryve hesakãve. Daniel ha umi mbohapy kuimba’e iporãitereíva ojuhu hague iporãveha ambuekuéragui pa aryve.

Ha ko’ãga umi ára mbotyhápe mburuvicha guasu he’i hague ogueru haũa chupekuéra, upérõ umi kuimba’e oñembopartíva ruvicha ogueru chupekuéra Nabucodonosor renondépe. Ha mburuvicha guasu oñe’ẽ hendivekuéra; ha opaite apytépe ndaipóri va’ekue avave ojoguáva Daniel, Hananías, Misael ha Azaríaspe: upévare opyta hikuái mburuvicha guasu renondépe. Ha opaite mba’épe arandu ha kuaapy rehegua, mburuvicha guasu oporandu haguépe chupekuéra, ojuhu chupekuéra pa jevy iporãveha opa umi paje apoha ha umi mbyja rehe ojesareko haũa oikuaáva gui oĩva opaite itetãme. Daniel 1:18–20.

Pe “ára pahápe”, Daniel-pe ġuarã, ohechauka pe prueba decisíva oikohápe Nabucodonosor oporojsgáva, ha upe prueba ohechauhahína pe léi domingo rehegua umi ára pahápe. Umi añetegua ypykue ha iñepyrũrãva omimbíta pa jey hetave iñemyatyrõ jave umi ára pahápe, ojekuaa raẽ haguéicha gui. Umi añetegua, ha umi arandu oikũmbýva umi añetegua umi ára pahápe, omimbíta pa jey hetave pe ama paha aja, upéva hína pe Pyhare Mbyte Sapukái jevy.

“Peimo moñembytere mombyry eterei pe Ñandejára jeju oútava. Ahecha pe ama paha ouha [pya’eite pe] sapukái pyhare mbyteguaicha, ha pa veces ipokatuvéva.” Spalding and Magan, 5.

Añetegua ypykue ñemyatyrõ ojejapo pe ama pyhareve paha rehegua tape porã “línea ári línea” rupive. Oñemyatyrõ rire, umi añetegua ypykue omimbi “pa diez jey” hesakãvévo umi ára Miller

oñepyrũ pyy guive oma'ẽ hese kuéra rehe. Umi arandu, oiporúva pe metodología llave oñemyatyrõ haña umi añetegua pykyue, ohupyty peteĩ jehasa “pa diez jey” iporãvéva umi ho'úva Babilonia metodología-gui. Umi ojereraha hañaicha pe kuimba'e typycha yvy'a rehegua, ha'e umi ojoajúmava umi teko ymaguare ha jepokuaa ndive, umi omo'ã va'ekue pe añetegua pykyue; ha umi oñemopotĩ haña oñemosẽ avei pe jejavynguéra teko ymaguare ha jepokuaa-gua ndive, umi rehe ha'ekuéra ojoaju hague.

Peteĩ mbo'epy japu ha'e peteĩ ta'anga rei.

“Omboykévo pe añetegua, kuimba'ekuéra omboyke ijapohárape. Oñembyai haña Tupã léi rehe, oñemoĩ haña léi ome'ẽharape. Hasy'yeterei ojejapo haña ta'anga tupãramo mbo'epy japu ha teoría-kuérargui, peteĩ ta'anga yvyra térã ita guigua ojejapo hañaicha.” The Great Controversy, 584.

Pe ñe'ẽme'ẽ Efraín rehegua, omoĩ va'ekue opa haña Efraín rembiapo araka'e peve, omomba'eguas pe añetegua ojhupytýva pe kuimba'e oiporúva yvykua joheihára ojohéi jave pe yvyra.

Efraín oñembojoaju ta'anga gua'úre: peheja chupe año. Oseas 4:17.

Nde ha'e pe'u re'u, ohechauháicha Daniel ha umi mbohapy kuimba'e marangatu. Hermana White py'apy umi “tavy ha oke va'ekue” rehe ojehechauka ikatu hañaicha umi noñembosako'iri, ha ndaikatúi haña oikuaa porã “añetegua ko'ẽrõgua” iñimportánsiakue. Ipy'apy ha'e va'ekue peteĩ jehechauka Cristo jepy'apýgui umi judío ojepy'apyetereíva hesekuéra upe hi'ára ha hi'upytépe, umi omokañypaitéma va'ekue umi añetegua pykyue. Miller kérape ojehechakuaa Israel espiritual moderno paha, upe va'ekue oñemoha'angapyhýva Israel yma guaréva, añeteguáva rehe.

“Moakãhára ha fariséokuéra he'i oikuaaukaha haña Ñandejára Ñe'ẽme oĩva, ha katu oikuaauka hikuái upéva he'iháicha hembiapo haña haña umi idea ha tradición kuéra rehehápe. Ijepokuaa ha iñe'ẽngatukuéra ojeopor hañaicha oho haña hetave ha hetave hasývo. Ijetvyro espiritual-pe, Ñe'ẽ marangatu oiko tavayguakuérape gũarã peteĩ aranduka oñembotyva'ekuéicha, oñembotyva iñe'ẽrendu ha ikuatiañe'ẽ haña.” Signs of the Times, 17 de mayo, 1905.

Peteĩ pytũmby oñemotenondéva oguejy Laodiceagua Adventismo ári ary 1863 guive, ha pe Biblia ha Espíritu de Profecía oiko haña chupekuéra peteĩ kuatiañe'ẽ oñemboty hañaicha. Mbeguekatúpe oñemboty mboyve pe ára de gracia, pe Revelación de Jesucristo oñemboja'o, ha upéva omoheñoĩ peteĩ proceso de prueba mbohapy jepyso rehegua, opaha umi ombotovéva ohejarei haña hekovia ñemomba'e jepokuaa ha tradición rehegua oñemopotĩmbaitévo pe léi dominical oúta hañaape.

“Jareko peteĩ Redentór ijojaha'ýva, ha mba'eichaitépa iporãite umi añetegua ita porãnguéra ohechaukáva kóva Tupã Ñe'ẽme. Ha ko'ã ita porãite oñeñotý peteĩ aty yty guýpe, tekokie rehegua ha herejía rehegua, Satanás voi omoheñoíva. Iñembosarái kuéra omba'apo peteĩ pu'aka ijojaha'ývape tapicha apytu'ũ rehe, omokañy haña Cristo repykyue umi hese ojeroviávagui. Tupã ha yvypóra enemigo omoĩ peteĩ paje umi oje'éva Cristo rapykyerigua ári,

upéicha rupi heta rehe ikatu oje'e: Ndokuaái hikuái hi'ara ojehechávo chupekuéra." Review and Herald, 16 de agosto de 1898.

Miller kerayguasú ohechauka pe tembiasakue oñemopyenda haguépe umi "añetegua ypykue", upéi rejeheja haḡuái, ha upéi ipahápe oñemyatyrõjey haḡua. Oñembotýta mboyve pe ára tekopotĩ ñemohu'ã, pe "Kuimba'e Typycha Yvy Rehegua reheve" oíke pe mba'e oikóvape ha omopyendajey umi añetegua ypykue, ha ojapo haḡua hesakãve "pa'ẽ jevy". Kóva oíko pe Midnight Cry rembiasakue aja, omotenondéva pe Loud Cry mbohapyha ánhel rehegua pe léi domingo jave. Pe Midnight Cry omombáy ha omboyke umi kuñataĩ marangatu oñondive'ỹ haḡuáicha pe léi domingo mboyve, oíko haguéicha pe Midnight Cry omotenonde pe huísio investigativo ñepyrũ Miller rembiasakuépe. Umi ita jeguaka oñemombojey vove pe arkape tuichavéva, oñemyatyrõjey va'ekuépe, aréma, pe mba'e upéva oíko rupi "upéi" pe yvy oñemopotĩmbáma ríre.

"Pe yvy ha umi mba'e vai jejavy rehegua oñotỹ umi ita jeguaka iporãitereíva añetegua rehegua, ha Ñandejára rembijapokue ikatu oikuaaukajey ko'ã tesoro, ikatu haḡuáicha heta ete ohecha hese kuéra vy'ápe ha kyhyjépe. Tupã remimboukuéra oíta pe tembiguái michĩmívandi, ome'ẽvo haḡua chupekuéra pytyvõ ha tesape marangatu, ha miles de personas oñemotenondéta oñembo'e haḡua David ndive: 'Eípe'a che resa, ahecha haḡua mba'e hechapyrãva nde léigui.' Umi añetegua ymaite guive ndojehecháiva ha noñembyesaráiva, overáta hatã Tupã Ñe'ẽ marangatu kúatia kuéra hesakãmbyrévagui. Umi iglesia-kuéra, hetavéva umi ohendúva, omboykéva ha opyrũva añetegua ári, ojapóta hetave mba'e vai; ha katu 'umi arandúva,' umi hekojojáva, ontendéta. Pe kúatia ojepe'a, ha Tupã ñe'ẽ oguahẽ umi oikuaasevape Ivoluntad. Pe ángel yvágagui osapukái hatãvo ha ojoajúvo mbohapyha ángel ndive, miles de personas opáyta pe ikangýpe oguerékóva ko yvy ape ári ymaite guive, ha ohecháta añetegua porã ha hepykue." Review and Herald, diciembre 15, 1885.

Umi "miles" upérõ ikatúva upérõ, ohechauka Tupã rymba aty ambue oĩ gueteríva Babilóniape, pe "sapukái hatã" oñepyrũgui araka'e pe léi domingo guive. Pe tembiapo "Kuimba'e Kavaju Potĩha" rehegua oñepyrũma oíko haḡua 11 jasyporundy 2001 guive, ha hetavevéma voi julio ary 2023 guive.

"Pe apóstol he'i: 'Opáite Ñandejára Ñe'ẽme'ẽ niko Ñandejára pytu rupive oñeme'ẽva, ha iporã doctrina-rã, jejopy haḡua, jejavy porã haḡua, ha tekojoja rehe ñe'ẽporãrã: ikatu haḡuáicha Ñandejára kuimba'e oíko haḡua peteĩchaite, oñembosako'ipa porã haḡua opáite tembiapo porãrã.' La Biblia voi omyesakã ijehegui. Peteĩ pasaje ojekuaáta peteĩ llave-ramo ombojuruja haḡua ambue pasaje-kuérape, ha péicha tesape oñeme'ẽta pe ñe'ẽ he'iséva kañymbyre ári. Oñembojojávo opaichagua texto peteĩ tema rehegua, ojehechávo mba'éichapa ojoaju opa hendáicha, Ñandejára Ñe'ẽ añetegua he'iséva ojekuaaukáta hesakã porã."

«Heta oĩ oĩva'erãha tekotevẽha ohecha haḡua umi comentario Kuatiakuéra Ñandejára rehegua ári ikatu haḡuáicha ontende pe Ñe'ẽ Ñandejára rehegua he'iséva; ha ore ndorojapomo'ãi pe ñe'ẽme'ẽ he'íva umi comentario ndojestudiava'erãiha; hákatu tekotevẽta heta kuaapy porã ojejuhu haḡua pe añetegua Ñandejára rehegua umi kuimba'e ñe'ẽ aty guasu guýpe. Mboy michĩmi piko ojapo pe iglesia, peteĩ tetã aty ramo oje'eva'erã ogueroviaha la Biblia, ombyaty

haña umi ita jeguaka oñemosarambíva Ñandejára Ñe'ẽmegua peteĩ joaju peteĩchapaite añetegua rehegua ryepýpe! Umi ita jeguaka añetegua rehegua ndopytái yvýre voi, heta oimo'ãháicha. Pe apytu'ũ mburuvicha pe joaju aña guasúpe oĩ meme omba'apóvo omokañy haña pe añetegua, ha ombojehechauka haña porãite umi kuimba'e guasu remiandu. Pe enemigo ojapo opa ikatúva omopytũ haña yvága resape umi mbo'e rape rupi; ndoipotái niko umi kuimba'e ohendu Ñandejára ñe'ẽ he'íva: “Kóva hína pe tape, pepuata hese.”»

“Pe añetegua ryrukuéra oĩ isarambipa pe ñemyesakã ñúre; ha ojejatyvyro yvypóra tekojerovia rupi, kuimba'e ñe'ẽ ha mandamiento kuéra guýpe, ha pe arandu yvagágui ouva ningo ojeheharei hañaicha; Satanás niko ohupyty vaekue ko yvy arigua oguerovia haña yvypóra ñe'ẽ ha hembiapo tuicha mba'eha. Ñandejára Tupã, umi mundo Apohare, peteĩ tepy ijapyra'yvape ome'ẽ vaekue pe evangelio ko yvy ariguápe. Ko tembiguái divino rupive, ojepe'a umi yvu vy'apavẽgua, ombopy'arory ha ombopiro'yva yvagágui ouva, ha py'aguapy opyta hañaúva umi oúva tekove yvu rendápe guarã. Oĩ gueteri añetegua ykuavo ojetopava'erã; péro umi mba'e espiritual oñehesa'yijo espiritual hañaúnte. Umi apytu'ũ ivaíva pytũmby omoheñoíva ndikatúi omomba'e pe añetegua hepykue oĩháicha Jesúspe.” Review and Herald, 1 de diciembre de 1891.

Cristo rembiapo, oñerrepresentáva Miller kérape pe kuimba'e yvyky pehẽnguepyhára ramo, mokõi mba'épe oñemboja'o. Ha'e hína oipe'a haña pe jejavy, ha omoĩjeý haña umi añetegua pykyue. Pe jejavy jeipe'a avei mokõive hína; pe jejavy oñemopotĩ vove ovetã rupive, pe jejavy ogueraha hendive umi oiporavóva opyta haña oñembojoaju umi jejavy rehe. Pe tembiapo oja póva pe kuimba'e yvyky pehẽnguepyhára, omboja'óva peteĩgui ambuépe, Jeremías avei oñe'ẽ hese, ha itestimonio oñemoĩ porã Sister White ndive, he'í jave: “the Lord's workers can uncover these treasures, so that thousands will look upon them with delight and awe.”

Upévore péicha he'í Ñandejára: Nde rejevýrõ, che rombojevýta, ha reñembo'yta che renondépe; ha rembohasa haña pe iporãetáva pe ivaívagui, nde reiko hañaúicha che juruicha. Tojevy hikuái nde rendápe; ani haña katu nde rejevy ha'ekuéra rendápe. Jeremías 15:19.

Pe pasáhe oíva Jeremíaspe oñe'ẽ umi ohasávere pe ñembyasy peteĩha 18 jasypokõi 2020 guare rehe. Ndaha'úi aõnte pe “Kuimba'e Yvy Timbo Mopotĩhára” omboykéra pe iporãva pe ivaívagui, ha katu avei ha'e umi rembiapo ojehechaukáva Jeremías rupive, ha ojehechaukáva avei oja poháicha peteĩ ñeha'ã odesidi haña ojevýnepa hikuái Ñandejárape térã ndojevymo'ãi. Hesakã porã ningo ndaha'úi hikuái oikóva'ekue Ñandejára ndive; ha'ekuéra oguatárire hendive, ndaipórimo'ãikuri mba'érepa ojevy va'erã. Ha'ekuéra ojevy vove ha oñembo'y Ñandejára renondépe, ha upe rire oiko Chugui ijuru haña, upéicharõ oja póta hikuái peteĩ tembiapo omboykérava pe iporãva pe ivaívagui. Pe tembiapo “Kuimba'e Yvy Timbo Mopotĩhára” rehegua oikotevẽ umi arandúva participación. Pe tembiapo “Kuimba'e Yvy Timbo Mopotĩhára” rehegua pe képe Miller mba'évape ojehechauka avei Cristo omopotĩha Ijyvyrañehẽ peteĩ ñemopotĩ rupive.

“Araka'eite pya'e oñepyrũta ko tembiapo omopotĩ haña, ndaikatúi ha'e. Ha ndaha'úi aréma oñembohasáva. Pe oguerekóva ipope ipejuha omopotĩta Itupaópe opa ky'a teko rehegua. Ha'e omopotĩmbaitéta porã itupaóga.” Testimonies to Ministers, 372, 373.

Pe ipahápegua “ñemopotĩ renda” oñepyrũ kuri jasypokõi ary 2023-pe, ha ha’e hína pe ñemopotĩ renda Malaquíás mbohapyha kapítulopegua.

“Malaquíás 3:1–4 oñecita.”

“Peteĩ proceso omopotĩ ha ombopotĩva oikohína Tupã tavayguakuéra apytépe, ha pe Ñandejára ehérsitopégua omoĩma ipo ko tembiapóre. Ko proceso hasyeterei pe ángape guarã, péro tekotevẽ ikatu hañuáicha oñembogue umi ky’a. Umi ñeha’ãnga tekotevẽ ikatu hañuáicha ñañemboja ñande Ru yvágaguápe, ñañemoĩ hañua iñe’ẽrendu hañuáicha ivoluntádpe, ikatu hañuáicha jaikuave’ẽ Ñandejárape peteĩ kuave’ẽ tekojoja reheve. Tupã rembiapo omopotĩ ha ombopotĩvo pe ánga tekotevẽ osemi, peve hembiguái kuéra oñemomirĩmbaite, omanoite hañua ijeheguiete, ikatu hañuáicha oñehenóivo tembiapo kyre’ỹme, oreko peteĩ jehecha peteĩteva Tupã gloria rehe año. ” Review and Herald, abril 10, 1894.

Míller rembíképe mokõiha ohechauka jevy ñembopyahu hañua umi añetegua ypykue, ha upekuévo peteĩ tetãygua oñemosarambíva’ekue oñembopyahu jevy hañua. Nabucodonosor rembíképe mokõiha ohechauka jevy ñembopyahu hañua ivuruvicha guasu reko. Míller rembíképe oñeñe’ẽ umi añetegua ypykue oñeñotĩ jey rehe, umi añetegua “oñemosarambí” ramo. Pe ñe’ẽ “oñemosarambí” ha’e peteĩ ta’anga “mokõi poapy jey” rehegua. Nabucodonosor rembíképe oñeñe’ẽ “ñemosarambí” rehe, pe “mokõi poapy jey” rehegua. Nabucodonosor oñemoĩ ára paha-pe ary 1798-pe, ha upépe ohechauka peteĩ kuimba’e oñekonvertíva. Míller ha’e pe ta’anga “umi arandu” rehegua ary 1798-pe.

Rombohapéta Miller kerayvoty pe oúva artíkulope.

“Ñane renoĩ jave ñandéve ñadiferí hañua ambuekuéragai, téra ambuekuéra omombe’u hañua iñambueta ñande remiandu-gui, tekotevẽ jahechauka peteĩ espíritu cristiano, ha ñamomba’e hañua ko añetegua ojehecha hañuáicha: ikatuha ñaime kirirĩ ha tekojoja reheve; añeteguágui ikatu ojehesa’ỹijo. Hetavérõ oñembokatupyry hese, hetavéta isãso hañua hesape. Ñandejára ndojerohorýi mba’eve oguerúva pohýi ha mbarete vai ra’anga, ha omoĩ ija’o umi omoĩva ñemboyke ha jeja’o ári umi iñambuéva chuguikuéra hemiandupe, omoĩvo chupekuéra pe tenda ivaivéva ikatuhápe oñemoĩ. Opa yvága omaña umi ojapóva upéicha rehe, yvága omaña haguéicha fariséokuéra rehe, ha he’i hesekuéra ndoikuaaiha umi Escrituras ha Tupã pu’aka. Añetegua rayhukuéra ndaikatúi ojapo añetegua-gui jejavy. Ikatu opyrũ hikuái añetegua ári, ha oimo’ã, omombo haguére yvýpe ha ojaho’i rire yty reheve, oñemboguejypamaha; ha katu Tupã omýita oĩva ijapytepekuéra, hekojerovia hañua, ojapo hañua Cristo ojapo haguéicha oĩrõ guare ko yvy ári,—oity hañua pe yty, ha omyengovia hañua añetegua hendápe porãite añetegua rembiporavo ryepýpe.”

“Umi atyhápe pe añetegua oñemoñe’ẽhápe, oĩta umi oñemoĩva opa mba’e rehe ombohováí hañua opa mba’e ndaha’éiva hikuái oipyhy vaekue añeteguáramo; ha, ojeroviaháicha hikuái hína aňonte oňorairõha jejavyre, tekotevẽ ohendu hikuái apysápe oñemboyke’ỹre hañua mba’eve, ikatu hañuáicha ontende mba’épa añetegua, ha ani hañua omombe’u vai téra omyesakã vai upe oñe’ẽva. Oguereko hikuái techapyrãramo umi kuimba’e opa ára pegua oňorairõ vaekue añetegua rehe, ha upéicha ojapóvo, omboykéva’ekue Ñandejára consejo (sic) ijehekuéra rehe. Pohýita pe tembiaporã oĩtava umi kuimba’e ári, umi oguereko vaekue tesape

tuicha ha oportunidad tuicha, ha upéicharõ jepe ndojejuhúi haḡuaite Ñandejára ykére. Oñembopy'aramo haḡuaite Ñandejára ykére, oñeñangarekóta hese kuéra tekojojápe, jepe oñehenóiramoguare oñembo'y haḡua ha'eño. Ha'e omombaretéta chupekuéra oñembo'y haḡua py'a guasúpe, potĩme ha tekojojápe, oñorairõvo tekojoja rembiapoukapy oñembyaikuaá'ỹva rehe. Ha'e omombaretéta chupekuéra oñorairõ haḡua pe porã rehe, iporãgui, jepe hustisia ho'a vaekue tape rupi, ha tekojoja ndaikatúi oike. Ontendéta hikuái mba'épa potĩ ha ky'a'ỹ, ha ojoajúva Cristo rekove rehe, ha ndopytamo'ãi umi principio cristianismo rehegua ipotívégui, espíritu, ñe'ẽ térã tembiapópe, jepe oñembo'yramo ombohováí haḡua ndaha'úi ñembotavy añoñte, síno avei umi oñemoarandúva ha oikuaaporãva, ha oiporúva sofistería rembiporu okumby haḡua chupekuéra. Ko'ã ñorairõ jejava añetegua rehegua apytépe, oñeñangarekóta hese kuéra, ha oñemombaretéta chupekuéra uguata haḡua peteĩ tapeicha, ikatu'ỹ haḡuaicha iñenemigokuéra oñe'ẽvai hese kuéra térã oñemoĩ haḡua hese kuéra. Oñembo'ýta peteĩ ita guasúicha principio rehe, omboykévo opaichagua ñemboguatavy avave kuimba'éndi, ha upe jave avei oñongatúvo upe espíritu ombojegua va'erã opavave cristianope.”

“Pe oĩva Cristo rapykuéri ombojoavyta mba'e marangatu ha mba'e jepivegua, ha ojokóta kuimba'e rekove ha hembiapokue rehegua prueba añete rehe, Cristo he'i haguére: ‘Hi'a rupi peẽ peikuaáta chupekuéra.’ Pe cristiano tenonderã guasúta opaichagua ñemoĩ mbytépe. Ombohory vaíta jejopy porãgua, Satanásgui ou haguére. Ojegarúta ñemombe'u vai rehe, mba'érepa upéva hína pe aña rembiporu. Ndoikomo'ãi akãrasy rehe, ni ndojejeguasumo'ãi, ko'áva niko Tupã ha yvypóra enemigo rekopykue rehegua. Ndajajuhúi chupekuéra espía ramo; Satanás niko oiporu vaekue umi judío oñemboykéva ko tembiapo rehe Jesús kóntrape. Ndohappykuehomo'ãi ijoyke'ykuérape porandu aty reheve, umi judío osegui haguéicha Cristo-pe, ojokose haḡua chupe iñe'ẽme, ha omokyre'ỹ chupe oñe'ẽ haḡua heta mba'ére ikatu haḡuaicha ojuhu hikuái peteĩ ñe'ẽ rupi hembiavy.” Home Missionary, septiembre 1, 1894.